

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Φοιτήτριες: Άννα Φιάκκου, Κάλλια Στούππα

ΕΠΑ 453, 2012

**Τίτλος ενότητας: Το τραπέζι της Ευρώπης/
Χώρες και αντικείμενα**

**Θεματικές Περιοχές: Ταυτότητα/Χώρος-
Τόπος**

**Ο τίτλος της ενότητας- η ιδέα και το
θεωρητικό πλαίσιο**

Οι προσεγγίσεις που χρησιμοποιήθηκαν ήταν στηριγμένες στα παιδοκεντρικά-νοοκατασκευαστικά μοντέλα και συμβάδιζαν με τη φιλοσοφία των δραστηριοτήτων που αναπτύξαμε. Ειδικότερα υπήρξαν στοιχεία που αφορούσαν τη χρήση υλικών και ιδεών (βλ. εις βάθος προσέγγιση_ καθώς και ανατροπές (βλ πολιτισμός της εικόνας στην εικαστική αγωγή). Η εις βάθος προσέγγιση έδωσε την ευκαιρία στους μαθητές να εξερευνήσουν υλικά, μέσα και ιδέες, όπως οι χάρτες και η έννοια της ταυτότητας. Μετά το προκαταρτικό αυτό στάδιο, ακολούθησε ο εμπλουτισμός των ερεθισμάτων, μέσα από τη χρήση περισσότερων υλικών που μπορούσαν να αξιοποιήσουν οι μαθητές για να οδηγηθούν στην παραγωγή της εικαστικής τους δημιουργίας. Ο στοχασμός περιλάμβανε ανάκληση όσων έγιναν και σύνδεση με εμπειρίες. Τα στάδια δεν ήταν αυστηρά καθορισμένα, καθώς υπήρχε μια αλληλεπίδραση μεταξύ τους. Η προσέγγιση του πολιτισμού της εικόνας βρίσκει εφαρμογή στη δραστηριότητα αυτή, γιατί ήταν μια δραστηριότητα που είχε νόημα για τους μαθητές, διερευνούσε τις σημασίες και τις λειτουργίες αντικειμένων και ενθάρρυνε τη συσχέτιση τους με ζητήματα που αφορούσαν τη δόμηση της ταυτότητας. Ο ρόλος τους εκπαιδευτικού

στις προσεγγίσεις αυτές είναι καθοδηγητικός και ενθαρρυντικός, κάτι που επαληθεύτηκε και στη δική μας εικαστική δραστηριότητα.

Μια από τις διδακτικές στρατηγικές που αναπτύχθηκαν μέσα από τη δημιουργία του «Τραπεζιού της Ευρώπης» ήταν το παιχνίδι στην αφορμή της πρώτης συνάντησης και στον τελικό στοχασμό της δεύτερης συνάντησης. Επιπλέον, σε πολύ μεγάλο βαθμό εφαρμόστηκε η στρατηγική της διερεύνησης υλικών και ιδεών, καθώς οι ίδιοι οι χάρτες αποτέλεσαν εικαστικό υλικό, το τραπέζι και τα πολλά υλικά και αντικείμενα που είχαν οι μαθητές στη διάθεσή τους. Εν τέλει, οι μαθητές εξέτασαν την εικαστική τους εργασία μέσα από αναστοχασμό και ήρθαν αντιμέτωποι με ηθικά διλήμματα κατά τη συμπλήρωση του δελτίου ταυτότητας και του αναστοχαστικού παιχνιδιού.

Η ιδέα που οικειοποιηθήκαμε στη δραστηριότητα αυτή ήταν του καλλιτέχνη Chris Kenny. Ο Chris Kenny είναι ένας Άγγλος καλλιτέχνης, ο οποίος σπούδασε τέχνη και ιστορία της τέχνης στο Courtauld Institute. Ο καλλιτέχνης αυτός είναι γνωστός για τα τρισδιάστατα του «σχέδια» και τις κολλάζ-κατασκευές από κομμάτια από χάρτες, λωρίδες με κείμενα ή ακόμα και κλαδιά τοποθετημένα σε καρφίτσες. Αρχικά, εργάστηκε ως ζωγράφος και μετέπειτα ασχολήθηκε αποκλειστικά με το κολλάζ και τις κατασκευές. Στο κολλάζ με τους χάρτες, τα μοτίβα των δρόμων, τα πάρκα, τα γήπεδα ποδοσφαίρου, οι χώροι στάθμευσης αυτοκινήτων και πολλοί άλλοι τύπου έχουν κοπεί από χάρτες από ολόκληρο τον κόσμο. Ο καλλιτέχνης αυτός έκανε κολλάζ με τέτοιο τρόπο, ώστε να μοιάζει με το πάνω μέρος ενός τραπέζιου. Επομένως, οικειοποιηθήκαμε και την ιδέα και τα υλικά που χρησιμοποίησε για να τα χρησιμοποιήσουμε στο δικό μας «Τραπέζι της Ευρώπης». Τα παιδιά γνωρίζαμε πως είχαν εξοικειωθεί με χάρτες της Ευρώπης μέσα από παιχνίδια και μετασχηματισμούς σε προηγούμενο μάθημα εικαστικών.

Η κοινότητα- το σχολείο – τα παιδιά

Στοχασμός εκπαιδευτικού: Η πρώτη μου μέριμνα ήταν να καταγράψω τις ιδέες μου σε μια κόλλα. Μερικές από τις αρχικές μου ιδέες ήταν να κόβουν σημαίες χωρών και να φτιάχνουν μια ενιαία σημαία, άλλη ιδέα ήταν να τοποθετούν μια καινούργια χώρα πάνω σε ένα χάρτη και να δημιουργούν σύμβολα που θα χρησιμοποιούσαν για τα νομίσματα και τη σημαία. Σκέφτηκα ότι θα μπορούσαν να φτιάξουν το ψυγείο της Ευρώπης και να τοποθετήσουν μέσα φωτογραφίες από το πιο γνωστό φαγητό της κάθε χώρας. Ήταν μια ιδέα που σκέφτηκα επηρεαζόμενη από το έργο ενός Κύπριου ζωγράφου, που ήταν και δάσκαλος στο σχολείο που έκανα τη μεσαία σχολική μου εμπειρία. Είχε τοποθετήσει δύο καμβάδες και ο ένας άνοιγε και έμοιαζε με ψυγείο. Αυτή η ιδέα ήταν αδύνατο να υλοποιηθεί, όμως, λόγω του περιορισμού του χρόνου και του γεγονότος ότι απαιτούσε έρευνα των μαθητών στο διαδίκτυο. Η ιδέα που τελικά εφαρμόσαμε ήταν να φτιάξουν το τραπέζι της Ευρώπης, ιδέα που μου ήρθε στο μυαλό λόγω της ενασχόλησης μας με το συμβολικό χαρακτήρα που μπορούν να έχουν αντικείμενα όπως π.χ μια καρέκλα(στοιχείο που διερευνήσαμε στο μάθημα).

Η συγκεκριμένη επιλογή οφειλόταν στο γεγονός ότι το δυνατό στοιχείο των παιδιών ήταν το κολλάζ και θα ήταν κάτι που θα μπορούσαν να το ολοκληρώσουν με επιτυχία σε δύο συναντήσεις. Η επαναχρησιμοποίηση του τραπέζιου θα ήταν σίγουρα μια ευχάριστη διαδικασία για τα παιδιά. Είχαμε την ευκαιρία να γνωρίσουμε και να μάθουμε τα προτερήματα και τις αδυναμίες των μαθητών της **Ε τάξης** από τη συμφοιτήτριά μας Άντρια. Τα παιδιά στην πρώτη συνάντησή τους με την Άντρια ασχολήθηκαν με το να απομονώνουν χώρες σε ευρωπαϊκούς χάρτες και να τους μετασχηματίζουν. Στην συνέχεια τους τοποθετούσαν πάνω μαγνήτες. Έφτιαξαν τους χάρτες ώστε να έχουν νόημα, πλάθοντας μια ιστορία. Έτσι, εμείς στην επόμενη συνάντηση των παιδιών προσπαθήσαμε να χτίσουμε πάνω σε αυτά.

Όταν κατασταλάξαμε στην επιλογή του θέματος της δραστηριότητας, έκανα μίαν αναζήτηση στο διαδίκτυο για να πάρω ιδέες. Επιπρόσθετα, θα μπορούσα να χρησιμοποιήσω το υλικό σε

περίπτωση που οι μαθητές δυσκολεύονταν να αντιληφθούν πώς θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν το τραπέζι, ώστε να μοιάζει με το τραπέζι της Ευρώπης. Η πρώτη εικόνα, θα μπορούσα να τη χρησιμοποιήσω για να συζητήσουμε με τα παιδιά το ρόλο ενός τραπέζιού, πώς βλέπουν ένα τραπέζι. Στη δεύτερη, τον τρόπο που θα μπορούσαν να εκμεταλλευτούν τα υλικά που τους δόθηκαν και στην τρίτη ότι θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν και το κάτω μέρος του τραπέζιού.

	<p>Στόχοι</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Να απομονώνουν σε γεωγραφικούς χάρτες (παγκόσμιο, ευρωπαϊκό) τον τόπο καταγωγής τους , διαμονής και άλλες χώρες με βάση προσωπικά τους βιώματα. 2. Να συνεργάζονται μεταξύ τους μέσα από παιχνίδι και την εμπλοκή τους σε δημιουργικές διαδικασίες 3. Να χρησιμοποιούν με εναλλακτικούς και συμβολικούς τρόπους αντικείμενα και γεωγραφικούς χάρτες, για την ομαδική κατασκευή (τραπέζι) 5. Να εκφράζουν συναισθήματα και προβληματισμούς σε ότι αφορά τις προτιμήσεις και επιλογές τους για την κατασκευή τους.
	<p>Εφαρμογές</p>

**Υλικά
/Μέσα:**

Ποτήρια,
Ερωτήσεις
Επιφάνεια (σκληρό
μαύρο
χαρτόνι)
Δελτίο
Ταυτότητας

1^η συνάντηση

Παιχνίδι

Όσον αφορά το σχεδιασμό δραστηριοτήτων της πρώτης συνάντησης, η αφόρμηση στόχευε αρχικά στην ανάκληση εμπειριών της προηγούμενης συνάντησης, με τους μαθητές να κάθονται σε καρέκλες γύρω από το τραπέζι. Στη συνέχεια, ακολούθησε ένα παιχνίδι με ερωτήσεις, οι οποίες βρίσκονταν σε ποτήρια που τους τα σερβίραμε. Ο καθένας είχε μπροστά του ένα ποτήρι με διαφορετική ερώτηση, την οποία κλήθηκε να απαντήσει. Οι ερωτήσεις αυτές ήταν οι ακόλουθες:

1. Από πού κατάγεσαι;
2. Σε ποια ευρωπαϊκή χώρα θέλεις να πας;
3. Σε ποια χώρα/ήπειρο νιώθεις ότι ανήκεις και γιατί;
4. Σε ποια χώρα δεν θα ήθελες να πας και γιατί;
5. Σε ποια χώρα θέλεις να σπουδάσεις όταν μεγαλώσεις;
6. Αν χανόταν όλος ο κόσμος, ποια χώρα θα ήθελες να σωθεί;

Ερωτήματα : Δελτίο Ταυτότητας

1. Από πού κατάγεσαι; _____

2. Σε ποια ευρωπαϊκή χώρα θέλεις να πας; _____

3. Σε ποια χώρα/ήπειρο νιώθεις ότι ανήκεις; _____

Στη συνέχεια, τα παιδιά κάθισαν στο τραπέζι, όπου τους δόθηκε ένα «δελτίο ταυτότητας» για να την συμπληρώσουν. Το δελτίο αυτό περιλάμβανε τις ερωτήσεις του παιχνιδιού που θεωρούσαμε

<p>Ευρωπαϊκοί και Παγκόσμιοι Χάρτες</p> <p>Μικρά αντικείμενα</p> <p>Κόλλα</p> <p>Ψαλίδια</p> <p>τέμπερες</p>	<p>απαραίτητο να απαντήσουν όλοι. Οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να γράψουν περισσότερες από μια χώρα σε κάθε απάντηση. Όσον αφορά τη συμπλήρωση του δελτίου ταυτότητας, ιδιαίτερη εντύπωση μου έκανε που οι τρεις από τους έξι τοποθέτησαν στην χώρα που θα ήθελαν να πάνε και νιώθουν ότι ανήκουν την Αμερική και ενώ ο αρχικός μας στόχος είχε να κάνει κυρίως με το ζήτημα της ευρωπαϊκής ταυτότητας τα πράγματα έδειχναν πως τα παιδιά δεν αισθάνονταν ότι είχαν σχέση με την Ευρώπη. Κάποια παιδιά προβληματίστηκαν σε συγκεκριμένες ερωτήσεις παρότι τους δηλώσαμε ότι μπορούν να γράψουν περισσότερες από μια χώρες ή ηπείρους. Εντύπωση μου προκάλεσε και η απάντηση ενός μαθητή, που καταγόταν από τη Ρουμανία, ότι θα προτιμούσε να σωθεί η πατρίδα του (χώρα καταγωγής του) και όχι η Κύπρος (χώρα διαμονής του) .</p> <p>Παραγωγή</p> <p>Όταν συμπλήρωσαν το δελτίο αυτό, επέλεξαν ποιες από τις χώρες που έγραψαν ήθελαν να τοποθετήσουν πάνω στο τραπέζι. Τους δώσαμε τους χάρτες και τα παιδιά τους έκοβαν, απομονώνοντας τις χώρες που ήθελαν. Ακολουθώντας, τα παιδιά κλήθηκαν να φτιάξουν τον δικό τους χάρτη της Ευρώπης πάνω στο τραπέζι. Είχαν στη διάθεσή τους ποικιλία υλικών. Θα τους χωρίζαμε κάποιους να ασχοληθούν με το κάτω μέρος τους τραπέζιου και κάποιους με το πάνω, ώστε να μπορούν να εργάζονται άνετα. Ο ρόλος μας ήταν να παροτρύνουμε τα παιδιά να εκμεταλλευτούν τα υλικά, να τα διερευνήσουν και να φτιάξουν διαδρομές μεταξύ των χωρών τους, όπως ένας χάρτης. Ακόμη, θα τους προτρέπαμε να εκφράσουν και να αποτυπώσουν στο τραπέζι το τι αισθάνονται για τη χώρα που επέλεξαν.</p> <p>Τα μέσα υλικά που είχαν στην διάθεσή τους τα οποία σχεδιάζαμε να λειτουργήσουν ως ερέθισμα για την επόμενη συνάντηση), μπογιές, υφάσματα, κορδέλες, πώματα, ματάκια πλαστικά, cds, αεροπλανάκια, αυτοκίνητα, ζώα, χαρτόνια, κυκλικά αντικείμενα, ξύλινα κυβάκια, ξύλινοι και μεταλλικοί ράβδοι, κουμπιά, σβούρες και πολλά άλλα μικροαντικείμενα.</p> <p>Παρατηρήσαμε ότι τα παιδιά έκτισαν πάνω στην προϋπάρχουσα τους εμπειρία, δηλαδή να μετασχηματίζουν τους χάρτες και να του προσδίδουν άλλη σημασία, όπως έκαναν δηλαδή στην πρώτη συνάντησή τους με την Άντρια. Επέλεξαν τις χώρες που είχαν καταγράψει στο δελτίο ταυτότητας τους, τις έκοψαν ...και σκέφτηκαν τι άλλο θα μπορούσε να ήταν αν τις τοποθετούσαν στο τραπέζι,,ή που θα τις τοποθετούσαν. Συζητήσουμε γενικά το θέμα των χωρών και τι σημασίες είχαν για τους ίδιους , τι άλλο θα μπορούσαν να τοποθετήσουν και για ποιο λόγο...</p>
--	--

2^η συνάντηση

Ανάκληση εμπειριών και παραγωγή

Γενικότερα όλα τα παιδιά έδειξαν περισσότερο ενθουσιασμό στη δεύτερη συνάντηση. Η Κ που την προηγούμενη φορά ήταν πολύ δισταχτική στο να δημιουργήσει, να εκφραστεί και να συμπληρώσει το δελτίο ταυτότητάς της, στη δεύτερη μας συνάντηση μιλούσε περισσότερο μαζί μας αλλά και με τους συμμαθητές, έπαιρνε περισσότερες πρωτοβουλίες, έψαξε για καινούργια υλικά. Ήταν γενικά πιο άνετη. Όλα τα παιδιά στη δεύτερη μας συνάντηση ένιωθαν πιο οικεία μαζί μας, καθώς στην πρώτη συνάντηση ήμασταν άγνωστες για αυτούς.

Ο Κ στην πρώτη μας συνάντηση, έφερε μαζί του τη χώρα της Βουλγαρίας, ως πουλί, όπως έκαναν στην προηγούμενη τους συνάντηση.

Τη δημιουργία

τους την αξιοποιήσαμε στη δημιουργία του τραπέζιου, τοποθετώντας την στο κάτω μέρος τους τραπέζιου κρεμασμένο από ένα σχοινί.

Τα δύο παιδιά που εργάζονταν με το να προσθέτουν χρώμα στο κάτω μέρος του τραπέζιου ήρθαν σε επαφή, σε αντίθεση με την πρώτη συνάντηση με το τι έκαναν οι υπόλοιποι συμμαθητές/τριες τους. Βέβαια, όταν περίμεναν να στεγνώσει το τραπέζι τους, επειδή τέλειωσαν πιο γρήγορα από τους άλλους, τους προτρέψαμε να έρθουν να δώσουν τις ιδέες τους. Και οι δύο εμπλούτισαν με περισσότερες ιδέες την κατασκευή. Έτσι, κινητοποιήσαν και τους υπόλοιπους. Στη δεύτερη συνάντηση, αφοσιώθηκαν σχεδόν εξολοκλήρου στο τι και πως θα τοποθετούσαν στο κάτω μέρος του τραπέζιου, καθώς μόνοι τους και πάλι προθυμοποιήθηκαν να το κάνουν.

Την πρώτη φορά ίσως να άργησαν να εργάζονται λόγω των πολλών υλικών. Δεν αντιμετωπίσαμε καθόλου δυσκολίες στην τοποθέτηση αντικειμένων, γιατί μεριμνήσαμε ότι αυτά που θα ήταν δύσκολο να κολληθούν με υγρή γόμα θα τους τα κολλούσαμε με γόμα σιλικόνης. Όσον αφορά το υλικό σιδερένιοι ράβδοι, τα παιδιά το χρησιμοποίησαν ως πασσάλους. Οι πάσσαλοι που κατά τη δική μου γνώμη ήταν ωραία ιδέα, δεν άρεσε σε άλλους. Ενθαρρύνουμε όμως εμείς τους μαθητές, προσπαθώντας να δείξουμε στους υπόλοιπους ότι είναι σεβαστή η ιδέα του καθενός και ότι αποτελούσε μια πρωτότυπη και αξιόλογη ιδέα.

Αυτό που μου άρεσε ιδιαίτερα ήταν ότι στη δεύτερη συνάντηση ήταν ότι ενθουσιάστηκαν με ένα υλικό που δεν έδωσαν καμία σημασία στην πρώτη μας συνάντηση. Αρχικά το είδε η Κ και ενθουσιάστηκε. Δεν σκέφτηκε όμως κάτι και το άφησε. Το έπιασαν ο Κ και ο Λ και άρχισαν να το περιεργάζονται. Ήρθε ο άλλος Κ και τότε ενώνοντας όλοι τις ιδέες τους έφτιαξαν το ξενοδοχείο που ενθουσίασε όλους. Ακόμη, κόλλησαν ένα μόνο του και στη δραστηριότητα αναστοχασμού κατέληξαν ότι είναι ο πύργος της Πίζας, επειδή έγερνε.

Το μόνο που με στενοχώρησε ήταν ότι δεν είχαμε την ευκαιρία

να κάνουμε εγκατάσταση στο χώρο (παρόλο που δεν στοχεύαμε σε κάτι τέτοιο οι συνολικές ιδέες εύκολα οδηγούσαν προς κάτι ενιαίο). τα παιδιά έθεσαν προτάσεις για το πού θα μπορούσαν να το τοποθετήσουν. Επιμείναμε να εκφράσουν πολλοί τις ιδέες τους για το πώς θα μπορούσαν να ενώσουν τα τρία έργα. Τα παιδιά πρότειναν να το κρεμάσουμε στον τοίχο και μπροστά το τραπέζι.

Τα παιδιά ίσως να χρειάζονταν περισσότερο χρόνο για να ολοκληρώσουν το έργο τους, επειδή, όταν τους να έλεγα να σταματήσουν για να προλάβουμε το κλείσιμο, αυτά δεν ήθελαν να σταματήσουν γιατί είχαν και άλλες ιδέες. Παρόλα αυτά το αποτέλεσμα ήταν πάρα πολύ καλό, ικανοποίησε και τα παιδιά και εμάς.

Παιχνίδι –αναστοχασμός

Ο αναστοχασμός έγινε υπό τη μορφή παιχνιδιού ρόλων. Οι μισοί θα ήταν σερβιτόροι και οι υπόλοιποι πελάτες. Τρυπούσαν τα μπαλόνια και απαντούσαν στις ερωτήσεις. Αρχικά, σκεφτήκαμε να καθόριζαν οι ίδιοι κάποιο θεατρικό, αλλά επειδή δεν είχαμε χρόνο δεν μπορούσαμε να το κάνουμε. Ίσως αν τελειώναμε πιο γρήγορα να μπορούσαμε να το κάνουμε. Οι ερωτήσεις του παιχνιδιού-αναστοχασμού ήταν:

Σερβιτόρος

1. Τι δεν σου αρέσει από το στρωμένο τραπέζι και πώς θα το άλλαζες;
2. Τι θα σέρβιρες στους πελάτες του συγκεκριμένου τραπέζιού;
3. Ποιο είναι το αγαπημένο σου κομμάτι στο τραπέζι/χάρτη και γιατί;
4. Τι τίτλο θα έδινες στο έργο αυτό και γιατί;
5. Δημιούργησε ένα δικό σου ήχο που να βγαίνει από το έργο.
6. Ποια χώρα θα πρότεινες σε κάποιο πελάτη για να φάει;

Πελάτες

1. Ποια χώρα θα έπινες και γιατί;
2. Ποια χώρα δε θα έτρωγες και γιατί;
3. Σε ποια πλευρά του τραπέζιού θα ήθελες να κάτσεις και γιατί;
4. Πώς θα μπορούσες αλλιώς να κάτσεις διαφορετικά γύρω από το τραπέζι;
5. Πού θα ήθελες να τοποθετήσεις το τραπέζι και να γευματίσεις σε αυτό;
6. Τι θα ήθελες να προσθέσεις στο μενού και γιατί;
7. Τι θα ήθελες να αφαιρέσεις στο μενού και γιατί;

Στοχασμός εκπαιδευτικού (Άννας)

Τα παιδιά μέσα από τη διαδικασία αυτή έφτιαξαν ουσιαστικά ένα χάρτη από διαφορετικά υλικά, τα οποία αποτελούσαν ιδέες, καθώς όλα τα συνέδεαν με ιδέες. Χρησιμοποίησαν τις προϋπάρχουσες

τους γνώσεις και είδαν με ενδιαφέρον τους χάρτες, κάτι ανοίκειο και βαρετό για αυτούς. Ακόμη, κατάφεραν με επιτυχία να συνδέσουν τον εαυτό τους χώρες, χώρους και αντικείμενα και να ανακαλύψουν διαφορετικές εκφάνσεις της ταυτότητας. Αρνητικό σημείο αποτελεί και το γεγονός ότι δεν τακτοποίησαν οι ίδιοι τα υλικά που χρησιμοποίησαν. Αν είχαμε χρόνο, θα τους παροτρύναμε να το κάνουν. Άλλο αρνητικό μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν έγινε χρήση έργων καλλιτεχνών. Είναι σημαντικό οι μαθητές να δουν ότι ασχολήθηκε και κάποιος άλλος με αυτό που έκαναν, ώστε να συνδέει, να εμπλουτίζει, να ανατρέπει και να διευρύνει τους ορίζοντές του. Ένα ακόμη αρνητικό που μπορώ να εντοπίσω στη διδασκαλία μου ήταν το γεγονός ότι δεν έδωσα την ευκαιρία στα παιδιά να δουν και τα υπόλοιπα έργα των άλλων ομάδων. Στην πρώτη συνάντησή μας κάποια παιδιά έφευγαν και πήγαιναν στην άλλη αίθουσα για να δουν. Τους δίναμε την άδεια, αλλά θα ήταν προτιμότερο να είναι κάτι πιο οργανωμένο. Για παράδειγμα, θα μπορούσε να γίνει σχολιασμός και σύνδεση των υπόλοιπων έργων με το δικό μας, κάτι που έγινε στη δεύτερη μας συνάντηση. Όσον αφορά τις ερωτήσεις του παιχνιδιού αφόρμησης, κάποιες από αυτές ήταν πιο εύκολες από τις υπόλοιπες και απαντήθηκαν, χωρίς κανένα προβληματισμό από τους μαθητές. Κάποιες ήταν δύσκολες και έφεραν σε δύσκολη θέση κάποιους μαθητές. Θα μπορούσα να επισημάνω ότι τα υλικά που είχαν στη διάθεσή τους οι μαθητές, βοήθησαν αρκετά να οδηγηθούν σε συγκεκριμένες ιδέες και αποτελέσματα. Τέλος, αν και το παιχνίδι αναστοχασμού στο τέλος ενθουσίασε τα παιδιά, θα μπορούσε να ήταν ελεύθερο και όχι δομημένο παιχνίδι.